

ELŐFIZETÉSI Ár:

Egész évr. . . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:

pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐÉÉ ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodájában.

Ide küldendők a kéziratok
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. * Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótársaság: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Egyesülésben van az erő.

— Országos Tisztviselői Szövetség —

A közelmúlt eseményei megtanítottak mindenkit arra az igazságra, hogy az egyesülésben van az erő. Ez az erő hiányzott nálunk az erőszakos, alkotmányellenes kormányzat alatt, mert ha ez az erő meg volt volna, annak a korszaknak nem lenne annyi letörést hirdetője. Oldott kévél voltunk és mikor egykarral kellett volna összedolganunk, a széthúzás megbénította egyetemes munkánkat.

De vessünk fátlyót a multra és a mostani békés napokban szervezkedjünk a jövőre. Jó az elővigyázat, mert nem tudhatjuk, vajon nem omlik-e ránk ismét a veszedelem. Mozgalmas, gyorsan változó időket élünk és miután az elmúlt napokban is úgy jött ránk a veszedelem, miként a sebesen rohanó szélnek zúgása, igen üdvös lesz a veszedelem megelőzni és minden eshetőségre elkészülni.

Mind ezek felett elmélkedve örömmel üdvözöljük azon férfiak törekvését, kik az ország összes tisztviselőit egy táborba kívánják gyűjteni. Ez az ország szövetség küzdeni kíván az ország összes tisztviselőinek fizetés rendezéséért, a szolgálati pragmatikáért, a magántisztviselők nyugdíj biztosításáért és az összes tisztviselők anyagi helyzetének javításáért. Ezen czélok elérése érdekében tisztviselői takarékpénztárakat akar felállítani, internatusokat, ádülő házakat építeni, a bajba jutott tisztviselőknél ingyen jogvédelmet biztosítani és az állás nélkül való magántisztviselőket állásokba helyezni.

A program szép és megvalósítása esetén társadalmunk ezen hatalmas osztálya anyagilag és erkölcsileg megerősödne és így megerősödve a középosztály tekintélyét emelné, megszüntetné a kiáltó ellentéteket és a tisztviselői kar anyagi helyzetének biztosításával leemelné vállalkról a megilletés sulyos gondjait, úgy, hogy a tisztviselői kar egész lélekkel élhetne hivatásának és szellemi ereje nem törnék össze az anyaggal és megélhetéssel való emésztő küzdelemben.

Erre az egyesülésre nagy szükség van. Egy ezek és ezekből álló testület nagyon nagy erő és az erő nagy értéket képvisel. Mig egyesek kérelme, talán felsíró panasza elhangzik a pusztaiban, addig ezek szavát meghallják azok, akik hivata vannak a társadalom egyik értékes elemének: a tisztviselői karnak érdekeit védelmezni. Ez a tisztviselői közjót szolgálja és munkájának értékétől függ a polgárok boldogulása. Nem szabad tehát tovább megengedni, hogy az ország tisztviselői kara meg legyen bénítva áldásos munkájában és éppen azért oly javadalmazásba kell juttatni, mely nemcsak megélhetését biztosítja, hanem felmenti a nagyobb gondoktól és eloszlatja lelkében azt a rettenetes gondolatot, hogy halála után családja és nélkülözés és nyomor utvesztőjébe kerül.

Meg kell menteni az ország tisztviselői karát a nyomorúság, hivatali munkásságukat megbénító, tekintélyüket veszélyeztető adósságtól olcsó és hosszú lejáratú kölcsönök által. A legtöbb tisztviselő nyakig uszik az adósságok tengerében, melybe igen sokszor és talán a legtöbb esetben önhibáján kívül esik, mert képtelen jelenlegi javadalmazásából megélni. Mert a társadalom sokat kíván az intelligens tisztikártól, mely fizetésén kívül semmi mellék jövedelemre nem számíthat, hacsak ezt a tisztakezűség rovására nem akarja megszerezni. A tisztviselői kar van leginkább megterhelve társadalmi kötelezettségekkel, az ő nevüket látjuk az emberbaráti és kulturális adakozók közt. Műveltségénél, hivatali állásánál fogva remete, vagy teljesen visszavonult életet nem élhet, mert ha nem mozog az emberádatban, akkor a stréberek egész serege megelőzi az előmenetelben és egyszerűen leveszik a napirendről.

Egy országos tisztviselői-szövetség nemcsak számárányával, de tagjainak intelligenciájával sokat javíthatna a mostani áldatlan helyzetben. Ne hagyjuk tehát elaludni a felvetett eszmét, hanem igyekezzünk mindannyian egész lélekkel a mozgalomhoz csatlakozni. A szövetekezőből egyedül csak nekünk lehet hasznunk és az idő igenis alkalmas annak a hatalmasnak és áldásosnak ígérkező szövetségnek megteremtésére.

A tapasztalás megtanítható minden tisztviselőt arra, hogy csak magunk akaratából állhatunk talpra. Az állam, törvényhatóságok, magán egyetkek sokat tettek ugyan az újabb időben tisztviselőink anyagi helyzetének javítására, ennek dacára minden oldalról hangzik az elégedetlenség és a közel jövő sem bizat bennünket azzal a reménytelenséggel, hogy helyzetünk javulni fog oly módon, hogy minden tisztviselő megélhetése biztosítva lesz. Szervezzük tehát önmagunkat, álljunk össze és egy egészséges szervezetben döntünk el jövőnkert. Ezen és ezen vagyunk és tömörülve oly hatalmas testületet alkothatunk, mely önmagát fogja táplálni.

Fel tehát az egyesülésre, mert ebben van az erő és az erő révén a siker biztosítéka! K.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizott szerdán délután tartott ülését teljesen lefoglalta a bérkocsi-iparra vonatkozó új szabályrendelet tárgyalása. A bizottsági tagok, akik meglehetősen szép számmal gyűltek össze, azon igyekeztek, hogy a szabályrendelet tervezethez teljes alapossággal szóljanak hozzá és annak keretében érvényre juttassák mindazon kívánalmakat, amelyek ma, a bérkocsikat igénybevevő közönség részéről, mint megszüntetendő sérelmek szerepelnek.

Ezért elismerés illeti mindenesetre a bizottságot.

A tárgyalás anyagából különösebben az érdekelheti csak az olvasót, hogy a bérkocsik száma 72-ről 100-ra lett felemelve.

Tudósításunk a következő:

Elnök: Vecsey Imre.

Jegyző: Varga Károly.

Jelen voltak: Simonffy Imre, Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsos, Nagy Sándor, Végh Gyula rendőrőrkapitány, dr. Bacsó Dezso, Aczél Géza főmérnök, Márk Endre.

Elnök üdvözlö a bizottsági tagokat és az ülést megnyitja. Felhívja a jegyzőt, hogy a tárgyszerkezeti első pontját, a bérkocsi-szabályrendeletének ügyét és ezzel kapcsolatosan a bérkocsi-ipar állítólagos sérémeit ismertesse.

Varga Károly jegyző: 1905-ben '61. (débreczeni lakos folyamodott) bérkocsi-engedélyért a rendőrőrkapitányhoz. A tanács a rendőrőrkapitány előterjesztése alapján, a kérelmeket elutasította. Folyamodók a határozat ellen a kereskedelmiügyi miniszterhez folyamodtak jogorvoslattal. A belügyminiszter megsemmisítette a tanács határozatát s folyamodóknak az engedély kiadását elrendelte, egyúttal a miniszter azon óhájának adott kifejezést, hogy jó volna, ha a tanács a városnak még 1891-ben alkotott bérkocsi-szabályrendeletét a kérészt igényelőknek megfelelőleg átdolgozna. Ennek folytán a tanács új bérkocsi-szabályrendeletet dolgozott ki, amelynek tárgyalása egyik tárgya a mai ülésnek. Az új szabályrendelet lényegesebb része az, amely az egy- és kétfogatú bérkocsi számára vonatkozik. Erre nézve a rendőrőrkapitányak előterjesztése a kétfogatú bérkocsi számát 40-ről 50-re, az egyfogatúak számát 32-ről 47-re kívánja felemelni.

Ezzel kapcsolatosan felémíthetem, hogy Vidovich Menyhért és Tóth Ernő urak azt kéri, hogy számozatlan bérkocsikat tarthassanak. Ugyancsak ide tartozik a bérkocsi-ipar-társulat kérvénye, amely a vételdíjnak mai nagyságát sérémesnek tartja s a régi, sokkal magasabb vételdíjakat kívánja újra érvényre emelni, s azt is szeretné, ha a társulatnak minden egyes engedélyezési esetnél véleményező joga lenne.

Elnök a tárgyalás rendjére tesz javaslatokat, amelyeket a bizottság egyhangulag elfogad, ezután következik a szakaszkonkénti tárgyalás.

Jegyző olvassa az 1. szakaszt. Körner Adolf tanácsos megjegyzésére Végh Gyula rendőrőrkapitány megindokolja a tisztogatási díjak felemelését azzal, hogy a díjak fölfelegből aszfaltburkolatokat létesít a hatóság a bérkocsi állomásokon. Márk Endre javasolja, hogy a tisztogatási díjakat 50 koronáról 30-ra, az egyes fogatoknál 30-ról 20 koronára szállítsa le a bizottság. Álláspontját hosszasan indokolja. Komlóssy Arthur indítványozza, hogy egy családó csak egy engedélyt kaphasson. Mindamellét a már szerzett jogokat nem kívánja érinteni.

Bacsó Dezso dr. és Juhász Ignác felszólalására Körner Adolf tanácsos reflektál.

A bizottság a szakasz első bekezdését változtatlanul elfogadja. Eszerint bérkocsi engedélyt csak feddhetlen és józan életű iparos kaphat. A második részt Komlóssy Arthur indítványa szerint módosítja. A harmadik résznél a a tisztogatási díjakat kétfogatúknál 40 koronában, egyfogatúknál 25 koronában állapította meg a bizottság s a díjak nem fizetésére vonatkozó felfüggesztési klauzulát a szövegezésben szövbővítéssel bennhagyta.

A 2. szakaszt változatlanul elfogadják.

A 4. szakasznál a bizottság Komlóssy Arthur indítványa megállapítja, hogy november 15-től márczius 1-éig zárt kocsi köteles használni a bérkocsi-tulajdonos, ellenben előleges megrendelések köteles téli hónapokban nyílt és nyári hónapokban zárt kocsi is ugyanazon díjszabás szerint rendelkezésre bocsájtani.

Az 5. szakasznál Juhász Ignác és Komlóssy Arthur egyértelműleg kívánják, hogy a vasuti indóházhoz kirendelt bérkocsi számának megállapítását függesszék fel addig, míg a bérkocsi számát általánosságban meghatározzák. Ezt a bizottság elfogadja. A szakasz többi részét pedig olyképp módosítja, hogy a bérkocsi a vasuti indóháznál az érkezési sorrendben álljanak fel.

A 6-8. szakaszokat változatlanul elfogadják.

A 9. szakasznál Komlóssy Arthur és Juhász Ignác indítványára a kétfogatú bérkocsi számát 50-ben, az egyfogatúkat ugyancsak 50-ben állapítja meg a bizottság s ezzel 28 új bérkocsi-engedélyre nyitja meg az engedélyezés zsilippjét. Ezután a bizottság visszatér az 5. szakaszra s az új számadásnak megfelelőleg megállapítja, hogy az egyes állomásokon hány egy- és hány kétfogatú bérkocsinak kell naponta helyet foglalnia.

A 10. szakasz, amely azt tartalmazza, hogy a bérkocsi jog a rendőrőrkapitány beleegyezésével átruházható bárkire, hosszas vitát provokált. A bizottság többségének az volt az álláspontja, hogy a régi szakasz tartandó fenn, amely az átruházást és a bérbeadást egyenesen kizárja. Ezzel az állásfoglalásával a többség az etikai követelmények előtt kíván meghajolni.

A bizottság így is határoz, sőt kiegészíti még szal is, hogy az ilyen átruházási üzleteket a hatóságnak nem szabad szentesíteni.

A 11. szakaszt olyképp módosítja a bizottság, hogy engedélyezéseket a jelentkezés sorrendjében kell kiadnia az illetékes hatóságnak; természetesen az I. szakasz első bekezdésének személtartásával.

Ezután a bizottság Komlóssy Arthur indítványára a szabályrendelet tervezet második részének, a vételdíjknak tárgyalását a hétón délutáni fél 4 óraor tartandó ülésre halasztja. Az ülés 6 óra után ért véget.

A kórházi házigyógyszertár ügye.

Említettük már lapunkban, hogy a belügyminiszter elfogadta a helybeli gyógyszerészek azon ajánlatát, mely szerint a közkórház részére kiszolgáltatandó gyógyszereket 30% áremegedéssel szállítják, illetve állítják elő. Ezen leiratában a miniszter utasítja a városi tanácsot, hogy az erre vonatkozó szerződést a gyógyszerészekkel három évre kösse meg és ezen idő alatt szerzett tapasztalatairól annak idején tegyen jelentést arról is, vajjon nem volna-e célszerű a közkórházban egy házi gyógyszerterá felállítás. A tanács tárgyalván a belügyminiszteri leiratot, felhívta a tisztí főügyezt, hogy a három évre szóló szerződést 1906., 1907. és 1908. évekre a gyógyszerészekkel kösse meg.

Ezen tanácsi határozatra a gyógyszerészek a következő beadványt intézték a városi tanáchoz:

„A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak a közkórházi házi gyógyszerterá ügyében 50,615—1906. szám alatt hozott rendeletére a Tekintetes Városi Tanács 9106—1906. szám alatt oly értelmű határozatot hozott, hogy a közkórház gyógyszerészükségletének szállítására az érdekeltektől gyógyszerészekkel a szerződés az 1906., 1907. és 1908. évekre kötendő meg.

A Tökletes Városi Tanácsnak ezen határozatát azonban mi sérelmesnek tartjuk, különösen azért, mert eme tanácsi határozat a legnagyobb mértékben ellentétben áll nemcsak a nagyméltóságú Belügyminiszter ur fent hivatkozott számú rendeletével, de merőben ellentétben áll a Tökletes Városi Tanácsnak a gyógyszerész testülettel kötött régebbi szerződés alapján 1905. november havában hozott azon érdemi végzésével, amely a közkórház gyógyszerészükségletének az 1906. évre leendő szállítása tekintetében a hasonló belügyminiszteri rendeletre tekintet nélkül már végérvényesen intézkedett.

A fent hivatkozott belügyminiszteri rendelet ugyanis a Tökletes Városi Tanácsnak azon utasítást adja, hogy a szerződést a gyógyszerészekkel három évi próbaidó tartamra kösse meg, nem jelölve meg rendeletében a szállítás kezdetének időpontjátul a f. 1906. év kezdetét, amiből világosan csak az következtethető, hogy a három évi próbaidó kezdete különösen arra való tekintettel, hogy a Tökletes Városi Tanács már a folyó 1906. teljes évre a gyógyszerészükséglet szerződésileg biztosította, más nem lehet, mint az 1907. év január hó 1. napja, amidőn a Tökletes Városi Tanácsnak Szilcz Ferenc gyógyszerész urnál végérvényesen megkötött szerződése lejár.

A Tökletes Tanács meghozott határozatában ugyanis teljesen mellőzött két olyan lényeges körülményt, mely pedig a hivatkozott belügyminiszteri rendeletből a leg-határozottabban kidomborodik. Figyelmen kívül hagyta ugyanis azt, hogy a belügyminiszteri rendelet 1906. július 2-án, tehát oly időben kelt, amidőn a nagyméltóságú Belügyminiszter ur biztos tudatában lehetett annak, hogy a Tökletes Városi Tanács a folyó teljes évre a közházi gyógyszerészükségletek köteletségéhez híven már biztosította, következésképpen nem volt és nem is lehetett azon intenciója, hogy a három évi próbaidó már a folyó évben vegye kezdetét, különösen nem volt intenciója a nagyméltóságú Belügyminiszter urnak az, hogy a három évi próbaidó ugy értelemezendő, hogy abban a folyó 1906. év mint csonka esztendő szerepeljen, mert ha ez lett volna, ugy a belügyminiszter ur rendeletében annak határozott kifejezést adott volna.

A másik lényeges, figyelmen kívül hagyott körülmény az, hogy a belügyminiszteri rendelet határozottan három évi próbaidóról beszél, már pedig a próbaidó jogi természete szerint valamely intézmény, vagy intézkedés megfelelő, avagy meg nem felelő volta az egész próbaidó tartama alatt vizsgálendő meg, aziből logice ismét nem következhetik más, mint az, hogy azon esetben, ha a belügyminiszteri rendelet a próbaidó tartamát három évben állapította meg, ugy a Tökletes Tanácsnak a szerződést teljes három évi időtartamra kell megkötnie, amely három évi időtartam kezdete pedig, miután a Tökletes Tanács a folyó 1906. teljes évre tanácsi végzéssel a gyógyszerészükséglet szállítását már biztosította, már nem lehet, mint az 1907. év január hó 1. napja, mert minden más időpontnak a szerződés hatályának kezdőpontjátul való megállapításával a Tökletes Városi Tanács az 1906. teljes évre Szilcz Ferenc gyógyszerész által eszközözendő szállítást tekintetében már jogérvényesen meghozott tanácsi végzésével a legmerőbben ellentétbe jönne, azt ugyszólván hatályon kívül helyezné, aminek megtörténnie annál kevésbé szabad, mert a Tökletes Tanácsnak jogérvényes határozatot hatályon kívül helyeznie a törvényes formák betartása mellett nem lehet.

Az elmondott oknál fogva tehát azon feltevésnek hangsúlyozása mellett, hogy a Tökletes Tanács sérelmes

határozatának azon rendelkezése, hogy a szerződés velünk 1906., 1907. és 1908. évre kötendő meg, nézetünk szerint csak tollhiba eredménye lehet, az a tiszteletteljes kérelmünk: méltóztatásuk a 9106—1906. számú határozata azon részének megváltoztatásával, hogy a szerződést a tiszti főügyész ur velünk az 1906., 1907. és 1908. évekre kösse meg, a tökletes tiszti főügyész urat arra utasítani, hogy a közházi gyógyszerek szállítására vonatkozólag az érdekelt gyógyszerészekkel a szerződést 1907., 1908. és 1909. évekre terjedő három évi próbaidó tartamra kösse meg. Tisztelettel Debreczenben 1906. július hó 24. Füleky Pál, Tóth Béla, Mihalovich Jenő, Muraközy László, Steiner Manó, Grósz Nagy Ferencz, Kóczian Dezső. A városi tanács a szerződés időtartamára nézve nem határozott, hanem a kérvényt a belügyminiszter döntésére bízta.

A Hortobágy hasznosítása.

— A bizottság július hó 24-én tartott üléséről. —

A Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság folyó hó 24-én ülést tartott Kovács József polgármester elnöklésével. Az ülésen a polgármester azo a nézetének adott kifejezést, hogy miután a bizottság elvégezte feladatát, az ügy terjesztésük a törvényhatóság bizottsági közgyűlés elé.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Szentesi János azon szenzációs kijelentést tette, hogy ezután nem vesz részt az üléseken, ellenben gondja lesz arra, hogy küzdjön az erőszakoskodások ellen. Vádolja a Hortobágy hasznosítását keresztül vinni akarókat, hogy ezen tervükkel a várost és a polgárságot akarják megkárosítani, amely kijelentését ugy az, elnök, mint a bizottság több tagja visszaütötte.

És itt van egy néhány megjegyzésünk, melyet éppen ezen fontos ügy érdekében el nem hallgathatunk.

Szentesi János bizottsági tag kezdetől fogva nagy vehemenciával perhorreskált minden törekvést, mely a Hortobágy hasznosítására vonatkozik. Ez még nem volna baj, mert elvégre is mi minden ellenvéleményt tisztelünk, nem ugy, mint Szentesi János bizottsági tag, aki valóságos számszám harcot folytat ezen kérdésben. Nem hallgat meg senkit túrelmesen és szentül meg van győződve, hogy egyedül csak neki van igazsága, egyedül csak ő gondolkozik és tesz önzetlenül, a többi pedig meggyőződése ellenére cselekszik. Szentesi János bizottsági tagnak ezt a nagy tévedését régen ismerjük és azon nem is csudálkozunk, mert hisz meggyőzött azt, aki nem akarja az igazságot és a közérdeket látni — nem lehet. Hanem szarunk van a vitakozás módorára. Elvégre is a szenvedély mindig rossz tanácsadó és aki a más véleményét meg nem hallgatja, hanem keresztülgázol minden véleményen, az ne követelje, hogy az ő nézete előtt térlet-lejtet hajtsanak az emberek. Mióta csak a Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság ülésezik, Szentesi János bizottsági tag folyton granusit és nem hisz senki emberfia intenciójának tisztaságában és önzetlenségében és nem akarja belátni, hogy a Hortobágy hasznosításának megoldása tovább nem várhat, ha csak azt nem akarjuk, hogy a közköltő rohamosan emelkedjék. A városi tanácsnak, valamint a törvényhatóság bizottsági közgyűlésnek eszétségében sincs ezen hatalmas művellettel megrontani a város polgárságát, ellenkezőleg az a becsületlen szándék vezet, hogy a közjóvédelmeket fokozza és a polgárság majdnem elviselhetetlen terhein könnyítsen.

Hogy Szentesi János bizottsági tag résztvesz-e a Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottság további munká-

lataiban, a dolog érdemére nézve igazán mellékes kérdés. Ha a kerékkötő szerepre vállalkozik, akkor mindenesetre jobb, ha nem szól a kérdéshez. Mert amily becsesnek tartjuk polgártársaink higgadt véleményét és nézeteit ezen fontos kérdésben, annyira feleslegesen tartjuk azt a merev, semmivel sem megokolható álláspontot, melyre Szentesi János ur helyezkedik. Egy-egy ember érdekének — bármi érdemes polgára legyen is a városnak — el kell múltulnia az ezeket érintő érdekek előtt. De tegyük fel, hogy az igazság talán a Szentesi János bizottsági tag részén volna is, ennek bebizonyítása volna első sorban kötelessége, a meggyőzés fegyverét kellene felhasználnia és nem a gyanúsítás nyílat és a nyers szavak súlyos köveit, mert az ilyen eszközökkel okos és művelt emberekkel szemben győzni nem lehet.

Ezeknek előrebocsátása után megirhatjuk, hogy a bizottságban élénk megbeszélés tárgyát képezte a Hortobágy hasznosításának kérdése. Zádor Lajos visszautasítja Szentesi János azon vádját, hogy a bizottság szándékosan tér a lakosság megrontására. Hamis feltevés az ilyen, mikor a bizottság minden tagja egyformán szíven viseli a város érdekeit. A kérdés megoldása sűrűs, mert itt a tizenkettő óra. Azok a szociális reformok, melyeket a kormány tervez, előbb-utóbb felölelnék a Hortobágy hasznosításának kérdését is. Már pedig talán senki sem szeretné nézni, ha a kormány vinné keresztül ezt a nagy munkát.

Kovács József polgármester azt indítványozza, hogy a további tárgyalások megszakításával a már megérett kérdések utaltassék a bizottsági közgyűlés elé.

Márk Endre részletes javaslattal óhajtaná a bizottsági közgyűlés elé lépni, bár belenyugszik az elnök indítványába.

Szóltak még többen is a kérdéshez, mely után a bizottság többsége elhatározta, hogy az egész kérdést a jelentéssel együtt a bizottsági közgyűlés elé terjeszti azzal, hogy a hasznosítandó területből 14,000 holdat nagybirtoknak, 6000 holdat 500 holdas parcellákban középirtoknak és 4000 holdat 40—60 holdas parcellákban kisbirtoknak kíván kihalatani.

Ezen határozat kimondása után elnököl polgármester szíves szavakban mond köszönetet a szakértőknek és a bizottság tagjainak fáradságos munkájukért.

A bizottság az elnök életésével bevégezte munkáját.

Felbevezés a tizenegyedik gyógyszer-tár felállítására ellen.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése szöfböbbséggel kimondta városunkban a 11-ik gyógyszer-tár felállításának szükségességét. Ezen határozatot a 11 bizottsági tag megelébezte így: —

„Felbevezésünknek kettős indoka van.

Első az, hogy a ma fennálló s ide vonatkozó törvényerejű szabályoknak érvény szerzetessék; második az, hogy a jogos magán érdek megóvassék.

A gyógyszer-tárak felállítása, kezelése és átruházása körüli eljárás szabályozása tárgyában 22,376—1883. szám alatt kibocsátott s ma is érvényben levő belügyminiszteri rendelet 17. szakasza szösz szerint rendeli, hogy „ha egy bizonyos helyre, t. i. városba vagy községbe egy gyógyszer-tári jogosítvány engedélyezése kéretett és a megejtett tárgyalás során kiderítettett, hogy ott egy új gyógyszer-tár felállítása által, az ily uton megszorodott gyógyszer-tárak

fenállása veszélyeztetnék és itt ezen körülmény megállapított: hasonló újabb kérvények egy év leforgása előtt egyáltalában nem és ezt követő öt év alatt is csak az esetben vétetnek tárgyalás alá, ha kellően kimutatattik, hogy a kérdéses helyen a viszonyok azóta új közlekedési vonalak megnyitása, gyárak vagy más ipar- és kereskedelmi vállalatok létesítése által, vagy más körülmény folytán oly módon változtak, hogy ezek következtében a meglévő gyógyszer-tárak forgalmában az eddiginél lényegesen kedvezőbb eredmény éretett el“.

Az 1903-ik évben kéretett városunkban a 10-ik gyógyszer-tár engedélyezése. Ezen eljárás folyamán az egészségügyi bizottság, a városi tanács s maga a bizottsági közgyűlés is megállapították, hogy már a 10-ik gyógyszer-tárak felállítása is az eddigi 9 gyógyszer-tár fennállítását veszélyeztetné és ennél fogva a 10-ik gyógyszer-tár felállítását nem véleményezték.

A fentebb idézett rendelet szerint tehát újult kérvények csak az esetben lettek volna tárgyalás alá vehetők, ha azok mellett kellően kimutatott volna, hogy azóta itt új közlekedési vonalak nyíltak meg, gyárak vagy más ipar- és kereskedelmi vállalatok létesültek, amelyek következtében a város lakossága annyira megszorodott s a lakosság vagyonosodása annyira emelkedett, hogy a meglévő gyógyszer-tárak forgalmában az eddiginél lényegesen kedvezőbb eredmény éretik el.

A kérvényezők ezt nemcsak ki nem mutatták, de jóhiszeműleg nem is állíthatják. Mert 1903-ban a törvényhatóság véleménye ellenére az akkori belügyminiszter a város egy külső részébe, az ugynevezett Homokkertbe, engedélyezte a 10-ik gyógyszer-tárát s így az addig 9 gyógyszer-tárra esett összejövedelem ma már 10 között oszlik meg. S ez annyival inkább így áll, mert a belügyi kormány eredetileg a Homokkertbe engedélyezett gyógyszer-tárnak a belvárosban leendő felállítását engedte meg. Ma tehát a tulajdonképeni belvárosban 10 gyógyszer-tár áll fenn.

De nem emelkedhetett a gyógyszer-tárak forgalma azért sem, mert a folyó év tavaszán egy új droguéria üzlet is lett felállítva, ami tudvalevőleg jövedelmének egy tekintélyes részét szintén a gyógyszer-táraktól veszi el.

Mint hogy az 1903. év óta lefolyt két év alatt városunkban sem új közlekedési vonalak nem nyíltak, sem új gyárak, ipari és kereskedelmi vállalatok, melyek a lakosság létszámát és vagyoni jólétét emelték volna, nem alakultak, sőt az utóbbi szomorú gazdasági év alatt a lakosság vagyoni jóléte észrevehetőleg alább szállott, a bizottsági közgyűlés a 11-ik gyógyszer-tár engedélyezése iránt benyújtott kérvényeket a fennálló törvényes szabályok flagrans megsértése nélkül tárgyalás alá nem vehette.

Hogy mégis ezt tette — eljárása mint törvénybe ütköző, megsemmisítendő, amit első sorban tisztelettel kérünk.

Hogy ez meg is fog történni, az iránt a Belügyminiszter ur ó nagyméltóságának országosan ismert igazságörzete és jogtisztelete mellett nincsen is kétségünk, mert az ide vonatkozó törvényerejű rendelkezés oly világos és szabatos, hogy az a fentiekől eltérő magyarázatokat meg nem enged, meg nem tűr.

De kérjük a határozat megváltoztatását is, a jogos magán érdek megóvása végett.

A mi jogérzetünk tiltakozik az ellen, hogy egyeseknek vagyona vagy vagyonuknak egy tekintélyes része csak egy üzletszerűen, minden jogos ok nélkül elvételők akár a közhatóságok által is s másokra ruháztassék által minden ellenérték nélkül, mintegy ajándékképpen.

Ilyesmihhez amint a magán embernek, úgy a közható-ságnak sincs joga.

Már pedig itt ilyen vagyonekbezási eljárással állunk szemben.

A Piac- és Hatvan-utca sorkán s a Péterfia-utca elején levő két gyógyszerteret tulajdonosai vagyont tevő összegekért vásárolták gyógyszerüzaraikat.

S ha most, amikor gyógyszerüzeik forgalma semmivel sem nagyobb, mint volt a végtel idejében, az ő körzetükbe egy harmadik gyógyszerteret tolatik be, mi történik itt más, minthogy vagyonuknak egy része ezen új gyógyszerter boldog engedélyezésére ruháztatik át.

Ez igazságtalanság, ez jogtalanság!

Jogtíprás és vagyon elkobzás nélkül ez csak akkor volna eszközölhető, ha kimutattánék, hogy a 10-ik gyógyszerter engedélyezése óta ezeknek a gyógyszerüzáraknak a forgalma annyira emelkedett, hogy közelüléken egy új gyógyszerter felállítására esetén is meg lesz az a forgalmuk és ennél fogva jövedelmük, amivel az utolsó gyógyszerter felállítására idejében bírtak.

Nem kívánja ezen gyógyszerter felállítását a közérdek sem, mert nem igaz, hogy a Mester-utca külső részén, vagy a Péterfia-utczába torkoló mellékutcaikon lakóknak messze volna a két gyógyszerter.

Ugy a Péterfia-utczán a Nagyerdőig, mint a Hatvan-utczán végig innen északra hajlással a Mester-utca végén a kertek között ki a Méntelepig helyi vasuti közlekedés áll fenn s a helyi vasuton a legtávolabbi részről is 3—4 percz alatt elérhető akármelyik gyógyszerter. Nem is már itt a közérdek hangoztatása, mint tetszetős lepel a mások kárára is érvényesülni törekvő magán érdek számára.

Azok az aláírások, melyeket Leleszi Kovács Nándor kérelme támogatására összeszedett és beteszett, nem fedik a közérdeket és nem fejezik ki a közóhajt.

Amint azt a névsort átfutottuk, alapos gyanunk támadt még az aláírások ellen is.

Igy például kétségtelen, hogy a Kar-utca 43. sz. alatti lakosként aláírt Hegedűs Ferenc nem ott lakik, hanem állandón külsőszegzi tanyáján, Nádudvar alatt s maga az aláírás is kétségtelenül nem az ő írása. Így lehet azok között az aláírások között több apokrif is.

Kérjük tehát másodsorban a határozat megváltoztatását és a kérvények elutasítását.

Debreczen, 1906 július 23.

Teljes tisztelettel:

Márk Endre,
Kenyeres Károly,
Győrffy Aladár,
Dr. Peczkó Ernő,
Csanak József,

Dr. Szolyori N. Kálmán,
Hochfelder Jakob,
Tóth István,
Geiger Simon,
Dr. Roschnek V. Emil,

Ungváry József,

városi törvényhatósági bizottsági tagok.

Sinnélküli vonat.

Szakköreinket már napok óta élénken foglalkoztatja egy találmány, amely ugylátszik új irányba fogja terelni a mechanikai erővel eszközölt közúti szállítások problémáit. A nyugati pályaudvar és a Margit-híd környékén a járó-kelők között is élénk felútnést kellett már az a csinos, sinnélküli valóságos vonat, mely négy nagy kocsi-jával és automobilszerű mozdonyával oly könnyedséggel tér ki az egyes akadályok elől, mintha csak egy rendes automobilból lenne sz.

De ez a vonat nemcsak külsőleg tetszetős, hanem egy kiválóan érdekes szisztemát is képvisel, amely a kocsi vonatok mozgatását egy, az eddigiektől teljesen eltérő módon eszközli. A rendszer alapelvei

már 3 évvel ezelőtt lettek egy francia mérnökari ezredes által felvetve, az általa készített próbatonon azonban a gyakorlatiasság szempontjából több kívánni valót hagyott még hátra. Az illető idő-közben elhalálozván, találmányát néhány párisi mérnök, közöttük egy ott működő hazánfia, tökéletesítették s utóbbinak köszönhetjük, hogy a találmány ez újabb kiadása először nálunk került bemutatásra. Az automobil fejlődésével a sinnélküli vonatok, amelyek előnyei a beszerzési és üzemeltetési szempontjából evidensek, már több fel-találót foglalkoztattak ugyan, de eddig minden ilyen kísérlet meg-hínsult, mert az ily vonatokot kormányozni és fékezni csak igen ne-hezen és nagy személyzettel lehetett volna. Azonkívül a mozdonyok-nak a kellő adhaesio elérhetősére szükségelt nagy az ily vonatok alkalmazását puha talajban, valamint emelkedéseken szerfelett meg-nehezítette.

Az új vonat az eddigiektől nemcsak abban üt el, hogy az egyes kocsiok automatikusan kormányozódnak s még 6 méter sugarú gör-békben is a mozdony nyomában maradnak, de abban is, hogy a menet-hes és kapaszkodásokhoz szükséges tapadás elérésére nemcsak a mozdony, de minden egyes kocsi adhaesioja is fel lesz használva. A mozdony t. e. nem huzza, avagy tolja a kocsiisort, hanem csupán egy központi erőtelep szerepét játssza, amely mechanikai transz-missziók útján minden egyes kocsinak ad le a hajtóerőt. Ilyeténképen irreleváns lévén, hogy az ily mozdony a kocsiisort elején, végén, avagy az egyes kocsiok között van elhelyezve, a vonat épp úgy mozoghat hátra, mint előre, ami eddig koci-vonatoknál egyáltalán nem volt lehetséges s, ami a gyakorlatiasság, különösen pedig hadászati cé-lok szempontjából megbecsülhetetlen. Világos továbbá az is, hogy ilyeténképpen a szisztema az erőltatógató motortól is teljesen független s míg egyes vidékeken pl. benzinnel motor alkalmazása lesz czelszerűbb, máshol gézmotort lehet majd használni. Személyek gyors szállításánál, ahol rendszerint előnyösebb kisebb egységeket indítani minél gyakoribb időközökben, pl. automobil-omnibuszokat, az új rend-szer előnyei kevésbé lesznek észlelhetők. Terhek szállításánál azon-ban ez a rendszer különösen nálunk kitűnő szolgáltatásokat tehet.

A motortechnika az utóbbi években annyit haladt, hogy az ily vonatoknál használt motorok könnyedségei aránylag elenyészőn cse-kegyek s autovonatoknál eddigelé csakis a czikkünk elején jelzett nagy-moherképességi hánykok képeztek a főbajt. Hogy az új vonat e tekintetben mily meglepő eredményeket mutat, arról műszaki életünk kiválóságai az utóbbi napokban személyesen is meggyőződtek. Így Lázár Pál műegyetemi tanár, a képviselőház közlekedési bizottsága alelnökének jelenlétében a körül-belől 17 tonna súlyu vonat a leg-nagyobb könnyedséggel mozgott a Lehel-utcai tűzérkasznya lovar-dájának komokájában s ugyanígy könnyedséggel haladt fel Ludvig Gyula államasvati előhőkigazgató, több jeles mérnökünk, valamint a 4. hadtest tábori katiisztejevel, a Klótid-út serpentinjein a várba-

Hogy az ily vonat hazánk egyes vidékein, hol vasutépítésre az aránytalann nagy befektetési költségek miatt nem kerül a sor, mily szolgáltatásokat tehet majd, könnyen elképzelhető és kétségtelen, hogy az automobil teherszállítás ügyének a leirt találmány nagy len-dületet fog adni.

Tisza Kálmán levele Debreczen vá-lasztó polgárságához 1875-ben.

Tiszteelt választók!

Teljes igyekezettel oda töreksem ugyan, hogy teend-őim sokasága daczára t. választóim között személyesen lehessen megjelenni szerencsém, de addig is, mig ez meg-történhetnék, óhajtok jelen soraim által nyilatkozni azok előtt, kik már annyiszor tisztelték meg bizalmukkal.

Jeleztem állásomat, nézeteimet a helyzetről kifejeztem február 3-iki beszédeemben.

Megmondottam akkor, hogy elfeladást nem követel-hetek senkitől, de ez iránti követelést velem szemben sem fogadok el senkitől.

Megmondottam azt is, hogy hazánk jelen aggasztó helyzetében, nem tartom megengedhető dolognak, hogy szembe állva egymással oly kérdések miatt, amelyek ma egyáltalában meg nem oldhatók, elmulasszuk helyes meg-

oldását azon kérdéseknek, amelyeknek helyes megoldásától hazánk jóléte, sőt talán fennállhatása függ.

Ezen két, most jelzett szempont vezetett azóta s vezet ma is.

Kifejezett nézetem visszhangra talált a képviselőház többségénél és megnyerte koronás királyunk ő Felségének helyeslését, és én, midőn ezek folytán felszólítottam hazám kormányában részt venni, kötelességemnek ismertem, hogy, nem tekintve saját kényelmemet, nem tekintve saját érdekeimet, nem tekintve egészségemet és életemet, felajánljam csekély tehetségemet, hazánk jólétének előmozdítására.

A felett itélni, hogy jól cselekedtem e? tisztelt választóimnak elvitázhatlan joga.

Ha azt mondják, hogy jól cselekedtem, igen nagy örömet fognak nekem szerezni; és nagy mérvben fogják ösztönözni a közjő előmozdítására irányott igyekezetemet.

Ha pedig azt fogják mondani, hogy nem cselekedtem jól, legyőzővén a feletti fájdjamat, egy alkotmányos polgár kötelességével fogok meghajolni t. választóim határozata előtt, de tettemmel fogom bebizonyítani igyekezi, hogy ezen határozatuk bár jogos, de igazságos nem volt. Tisztelt választók!

Ha határozatuk rám nézve kedvezően üt ki, újra meg fogja ez erősíteni a szeretet, a becsülés, a hála azon kapcsait, amelyek már is önkökből fűznek. — De ha kedvezőtlenül üt is ki rám nézve ezen határozat, soha felejtani nem fogom, hogy annyiszor szerencsés valék bizalmukat megnyerhetni.

Fogadják tisztelt választóim, bármi történjék is, köszönetemet eddig élvezett bizalmukért, nyilvánítását annak, hogy soha sem fogok megszűnni belátásomnak megfelelőleg csekély tehetségem korlátai között édes hazámnak, s ennek kebelében az igaz magyar Debreczennek javára működni. Nem szűnő tisztelet és ragaszkodással vagyok Budapest, márczius 10-én.

hazafi táruuk:
Tisza Kálmán.

Hírek.

— Kassa város új polgármestere. Kassa sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése nagy szó-többséggel *Éder Ödönnel* választotta meg polgármesternek a *Minster Tivadar* örökébe. A megválasztott európai műveltségű férfiú, ki széles látókörével, tudásával és ambíciójával bizonyára sok hűvös eszmét fog megvalósítani.

— A debreczeni plébánia. Jó forrásból arról értesülünk, hogy a debreczeni plébánási állásra és ezzel kapcsolatos nagyváradi lat. szertartásu javadalmas kispóstei és kanonoki stallumra *Giessvein Sándor* dr. kanonok, országgyűlési képviselő van kiszemelve. *Giessvein Sándor* dr. mint tudós és szónok neves ember, jótékonyága közismert, így tehát méltó utóda volna a kedves emlékeztető *Wolaffka Nándor* dr. pöspöknek.

— Ismét új gyógyszerész. *Bartha* Andre okleveles gyógyszerész a Miklós-utcai részen gyógyszerzertárt kíván felállítani. Most érkezett be kérvénye, melyet a városi tanács kiadott az egészségügyi bizottságnak. Talán már sok is lesz a jóból, mert megérjük, hogy minden utcában lesz egy gyógyszerész.

— Gyászrovat. *Falk Ottó* a *Falk Ármin* és *Tsa czég* baltája tegnap elhunyt.

— Az ipariskola költségvetése. A debreczeni ipariskola felügyelő bizottsága jövő évi költségvetését beterjesztette a tanácshoz.

— Az új főgimnázium. Városunk törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésében az ev. ref. főgimnáziumra 400,000 koronát szavazott meg. Ezen alkalommal kimondta, hogy bizonyos jogokat kíván annak idején ezen adománya ellenében gyakorolni. A város tanácsa most már megalakította a bizottságot, mely a feltételeket megszabja. A bizottság tagjai: *Kovács József* polgármester, *Vecsey Imre* főjegyző, *Oláh Károly* tanácsnok, *Magoss György* dr. főjegyző, *Roncsik Lajos* főszámvévo és *Aczél Géza* főmérnök.

— A nagyváradi gazdakongresszusok. Szeptember havában két, országos jellegű gazdakongresszusok Nagyváradon. Szeptember 16—17-én rendezi a Szőlősgazdák Egyesülete a III. országos szőlőszeti és borászati kongresszust, szeptember hó 18. és 19-én pedig a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, a Bihar megyei Gazdasági Egyesülettel karöltve országos gazdaggyűlést rendez. A szőlősgazdák kongresszusa állást fog az új börtörvény kérdésében foglalni, az országos gazdaggyűlésen előadást tartanak *Mailáth József* gróf: A gazdatársadalom speciális feladatairól; *Des Echerolles Kruspér Sándor*: A családörvény módosításáról; *Keller Gyula*: A mezőgazdasági háziparról; *Rubinek Gyula*: A mezőgazdasági érdekképviselet szervezéséről; *Erős Rezső*: Az erdőörvény végrehajtó utatársának módosításáról. A kongresszusra a résztvevők vasúti utazási kedvezményeket kapnak.

— A révpatés mai állapota. A Czukorgyárosi Központi Egyesületnek hivatalos közlönye közzétette jelentését, mely szerint a czukoripatés állapota Magyarországon és Ausztriában kedvező, csak a késői vetés kissé ritka. Németországból is jó jelentés érkezett. Franciaországban sok volt a zivataros eső és a munka még így is 2—3 héttel később. Az Egyesült-Államokban a répvál bevett terület az idén körülbelül 399,000 acre, a tavalyi 341,000 acreval szemben. Czukorgyár 63 van forgalomban, a tavalyi 53-hoz képest. A gyárak 325,000 tonna czukor termelésére leszámitanak a tavalyi 284,000 tonnával szemben.

— A Debreczen—hajdusámsóni vasut megnyitása. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságához a következő leirattal intézte:

50,656 - III/4. sz. A magyar vasúti forgalmi részvénytársaságnak elem terjesztett kérelmére a debreczen—hajdusámsóni helyi érdekű vasut műtanrendőri bejárását elrendelendőnek találván, annak megtartásával a m. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőset bízom meg és az eljárás megkezdésének időpontjául folyó évi július hó 28-ik napjának d. e. 9 óráját, összejöveteli helyül pedig Debreczen állomás felváltó épületét tűztem ki.

Miről a bizottságot oly telhívalással értesítem, hogy a bejárásom magát megfelelően képviseltesse.

Budapest, 1906 évi július hó 21-én.

A miniszter megbízásából:

Dr. Stettina,
miniszteri tanácsos.

— Menetrend a debreczen—sámsóni vonalon. Az e hó 28-án meginduló debreczen—sámsóni vonalon a menetrend szerint a debreczeni indóháztól hajnali 3 óra 57 perczkor indul az első vonat és Hajdusámsomban ér az erdő, a Gazdasági tanitintéz (4:33), Pusztagallag (4:40), Dobos tanya (5:16) érintésével 4 óra 58 perczkor. A második vonat 12 óra 7 perczkor indul és Sámsónba ér 1 óra 8 perczkor. A harmadik délután 4 óra 16 perczkor indul és 5 óra 18 perczkor érkezik Sámsónba. Ezenkívül a 6 óra 22-es és a 8 óra 6 perczes, a 10 óra 22-es, a 2 óra 22-es és a 10 óra 14-es vonat kimegy a Gazdasági tanitintézeti. Sámsónból Debreczenbe indul 5 óra 8 perczkor, érkezik 6 óra 8 perczkor. A második 1 óra 18 perczkor, érkezik 2 óra 23 perczkor és d. u. 5 óra 28 perczkor, érkezik 6 óra 23 perczkor. Főlemlítjük, az h-sámsóni

vasut megnyitása megváltoztatta a kisvasut menetrendjét is. A helyvasut igazgatóságától erre vonatkozólag a következő értesítést kaptuk: A Debreczen — hajdúsámsóni h. ó vasut menetrendje a kereskedelemügyi miniszter által helyben hagyatván, ezzel kapcsolatban a városi helyvasut menetrendjét is meg kellett változtatnunk, mert a sámsóni és a helyi vonatok közlekedése csak így volt egymással rendszeresen összefüggésben hozható. Délután 2 óra 52 percztől este 7 óra 31 perczig 12 percenkénti vonatközlekedés lesz.

— A Petőfalodas egyetbél. A Petőfi dalos egyt f. év augusztus hó 2-ikán a debreczeni csata 57 ik évfordulója alkalmával, a márczius 15 iki alap javára, a nagygyrdői Dobos pavilonban dallal, zenével, szavalattal és tánczccal egybekötött ünnepeztét rendez. Az est kezdete pontban 8 órakor.

Az est műsora a következő érdekes számból áll:

1. Nyitány: Magyarai testvérek zenakora.
2. Szabadságdal. Huber Károlytól. Előadja: a dalogylet.
3. Szavalt Rákos Alicze urleánytól.
4. Npdalok. Enekl: a dalos egyt.
5. Kurucz nóta. Médertől. Előadja: a dalos egyt.

A Petőfi dalosegylet, mely id. *Komlóssy Arthur* vezetésé alatt a legjelesebb dalosegylet közé küzdött fel magát, évről-évre megemlékszik a debreczeni csata napjáról és ezzel kapcsolatban az öreg honvédekről. Az idén — mint halljuk — a szokottnál is népebb és látogatottabb lesz az ünnepe, s benne azon a Nagygyrdön és Sestakertben lakók valamennyien résztvesznek.

— Szabadságon. *Koncz Ákos* tk tanácsnok, közlevéltáros, lapunk felelős szerkesztője f. hó 28-ikán kezd meg egy óra terjedő szabadság idejét.

— Az udvarokról. A helyi lapokban nem egyszer olvastunk már a debreczeni udvarok rondaságáról. Nemrég magunk is szóvá tettük ezeket a szennyhelyeket Egyes udvarokból váloságos búz árad ki, aminek talán egyik oka az a mi szerencsétlen szabályzatunk, mely a disznóhizlaltat a városi udvarokban megengedi. Ez termeli a bűzt, a tenger sok levét és megfertőzti az városnak amegy is özonékküli levegőjét. Szép udvarokat lehet látni különösen a Simonffy- és Hatvan-utcán, na meg közelebb is. Minél módosabb a gazda, annál kevesebbet törődik a háza környékével. Bizony jól tenné a főkaptány ur, ha szigorubbban kezelné ezeket a dolgokat főleg most nyáron, mikor egy kitörő járvány rengeteg kárt okozhat az ember életében. Ezek a bajok, melyek egy kis városnak is szegényére volnának a vízvezeteki és általános csatornázási művek kiépítése után bizonyára orvosolhatók lennek, addig is azonban nézen utána a rendőség, hogy az udvarok tisztábbak legyenek. Egy kis körültekintés, egy néhány örtékény pénzbirág javíthat a mostani helyzetet.

— Zilahy Máramaroszigeten. Zilahy Gyula debreczeni színházigazgató Máramaroszigeten e hó végén jól szervezett társulatával megkezdti a nyári előadásokat. Mint onnan írják, a máramaroszigeti közönség nagy várakozással néz az előadások elé. Zilahy a vidék legjobb erőt szerződtette és gondoskodott arról, hogy a legujabb darabok kerüljenek repertoira.

— Övök és menhelyek. Jóllehet városunk tengersok pénzét áldoz az iskolázatásra, mégis szükösen van ellátva övökkel és gyermekmenhelyekkel. Ezen okvetlen segíteni kell, még pedig állami támogatással, mert rengeteg sok gyermek szorult ki az övökből. A városi tanács ujabbban ismét foglalkozott ezen égető kérdéssel és mindent elkövet, hogy a bajon segítve legyen.

— Felebbezési mánia. Csodálatos város vagyunk, mert alig fordul meg közgyűléseinken olyan ügy, melyet meg ne felebbeznék. Vádolják sokan a tanácsot, hogy

nem illeszti be a modern haladás eszközeit a város háztartásába, holott ez a vád igazságtalan, mert a városi tanács igazán szép terveket vizs mostanában a közgyűlés színe elé. A közgyűlés aztán beható vita után ei is fogadja kevesebb-több módosítással a tanács javaslatait, de mikor azt hisszük, hogy a sok huza-vona után dülőre jutottunk, a határozatokat a közgyűlési tagok megfélebbezik. Egész rendszerre vált ez a felebbezés, aminek aztán az a következménye, hogy egyes már-már diadalra jutott eszme megvalósítása fennakad. Elismerjük mi szívesen a felebbezési jogot, de nem szeretnénk, ha ez rendszerre nőné ki magát. A városi ügyek alkotmányos vezetésének munkájában jó volna, ha a kisebbség megadná magát a többség előtt és ne lenne kezében folytonosan egy-egy haladást meggátló kerékkötő.

Itt van most a próbakutak ügye. A tanács a próbakutak fúrásával beható tanulmányozás és a szakvélemények beérkezése után a Törs és Ormai özeget bizta meg. Ezen végzést *Zelinger Ede* biz. tag megfélebbezte. Erre igazán nem volt szükség és a felebbezés csak azt eredményezi, hogy a vízvezeteki ügy egy időre ismét megakad. Panaszkodunk, siránkozunk, hogy nincs jó, egészséges vizünk, uszunk a porfelhőben és mikor itt volna a kedvező alkalom a bajok megszüntetésére, felebbezünk derűre-borura mindent, minek következtében a legsürgősebben megvalósítandó ügyeink lebonyolítása késik.

— A debreczeni jótékony nöegylet új alapszabályai. A debreczeni jótékony nöegylet új alapszabályokat dolgozott ki. Az alapszabályokat a városi tanács jóváhagyás végett felterjesztötte a belügyminiszteriumhoz.

— A szövíópariskolából. A debreczeni jótékony nöegylet már évek óta tart fenn szövíópariskolát az állam és város támogatásával. Az iskola azért létesült, hogy a hazai háziipar támogatása mellett munkát adjon a szegényebb néposztály nőinek, akik különösen a téli hónapokban ipari és kézi ügyesség híján nagy szükséglet szenvednek. Mivel pedig a nöegylet mindig azt vállotta, hogy nem annyira a megszegényítő alamizsnát kell adni a szegénynek, hanem a felelő munkát, a megélhetés eszközt, a szövíóiskola felállításával akarta egyrészt a hazai háziipart fejleszteni, másrészt az emberek egy részének nyomorán segíteni. Az iskolában szebbnél-szebb munkák készülnek és a szakbörök nagy elismeréssel szólnak az iskola készítményeiről. Most a nöegylet azt szeretné, ha ez az iskola megnagyobbodnék és esetleg részvénytársaság címén folytatná üzemét megnagyobbítva. Ezért egy memorandumot intéz a kereskedelmi kormányhoz nagyobb támogatást kérve. Ugyancsak megkeresi a várost is, hogy járulna némi épületanyaggal a nöegylet telkén emelendő szövíótelephez. Miután ezen akció nemcsak a hazai háziipar védelmét célozza, hanem a munkaadás által szociális bajainkat is enyhíteni óhajti, biztosra vesszük, hogy úgy is az állam, mint a város támogatni fogja a nöegyletet hazafias és emberbaráti tervében.

— Akadjon a torkán a falat. Egyik helyi lapban egy cikkelyt olvastunk a debreczen — hajdúsámsóni vasutról. Sok igaz dolog van ezen cikkelyben és bizony-bizony nem sokat kell abból törölni. Nem írhatjuk azonban alá a cikkely bevezető sorait, amelyben azon kívánság vagyon, hogy akadjon a torkán annak a falat, aki a debreczen — sámsóni vasut mútanrendőri bejárása alkalmával adandó ebédet szüveszt. Ezt a jó kívánságot talán még a Simonyi-ut és nagygyrdő nyári lakói sem osztják, akiknek legtöbbször okuk és joguk van ezen vonatra haragudni.

— Furcsa újságok. Buonvino, olasz író érdekes munkát adott ki, amelyikben a hírlapok történetét írja meg. Ebben a könyvből olvassuk, hogy néhány esztendővel ezelőt Madridban egy „Laminaria” nevű lap indul meg, amelyet olyan kémiai összetételű nyomdátékkal nyomnak, hogy a betűk a sötétben is világítanak és így az újság sötétben olvasható. Van olyan kiadó is, aki személyes táblából készíti a lapot, miáltal az olvasó két előnyhöz jut: először a tartalmat, aztán pedig a lapot magát is elnyelheti. Az „Ami du Chrétien” a bűnös előfizetőknek 100 napos bűnbocsánatot ígért.

A „Bien-être” előfizetési felhívása előfizetőinek kilátásba helyezte, hogy 30 esztendei előfizetés után nyugdíjazza őket és temetkezési költségeiket is viseli. Az ígért beváltására azonban nem kerülhetett a sor, mert a lap tíz előfizetője már egy hónap múltán megkapta az új vállalat halála hírért. Már a múlt századokban is voltak ötletes lapváltások. Így az 1850-ben megjelent „Courier des Baig-neurs” és „Naide” című lapokat vízhatlan papírosra nyomták, úgy, hogy fűrdőben is olvashatták, míg a vásznon nyomtatott „Grand Journal” nagyon jó volt törülközőnek. A „Fazetletto”-t olvasás után zsebkendőnek használhatták. A „Giornale per Fumatori”-t cigarettapapírosra nyomták. Az 1858-ban megjelent new-yorki „Castelation” 2 56 méter széles és 478 méter hosszú volt. A skandináv országokban különben az újságok most is olyan nagyformájúak, hogy olvasóink alkalmával az ember nyaka megtájdul.

— A nagyzerdei gyógyfürdő. Hányan vannak városunkban is, akik elmennek hidegvíz kurára messze idegenbe, tengerpént áldozva, holott a hidegvízgyógyimódot ép úgy használhatják a Nagyerdőn, hol a vízgyógyimód minden modern eszköze, a fürdőberől elismert szaktudomány, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőberől Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern higiénia minden eszközével oly és olcsó áron kuráltathatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógycélokra, hőmérsék-, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknek eredményel alkalmazhatjuk. Általában a vízgyógyimód edzőleg, élettelő és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvízgyógyimód alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló életteléleníti és a lassan működő szerveket felfrissíti. Eredmény-nyel alkalmazható tehát a vízgyógyimód és annak különféle alakjai: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléseknél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légzőszerveknek hurto állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység, sápkór, kövérség, köszvény, görvélýkór- és cukorbetegségnél. 4. Gyomor-, bél- és máj betegségeknel. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértelülés- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinel, a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinel, a mint: fejfájás, szédülés, fejneműs, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemz szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görcsös és hideg állapotoknál. — A nagyzerdői hidegvízgyógyintézet modern és cziszterű berendezése, fekvése és kitűnő puha víz fölötte alkalmas tényezők a vizikurának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékelték. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5—8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. iKiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyzerdői hidegvízgyógyintézetben.

Szerkesztői üzenetek.

Ferenczy Tibor dr. Budapest. Az eddig beérkezett és letárgyalt indítványokat a Hortobágyi hasznosítására postára tettem, amennyiben szükséges volna egyéb adatokra, szivesen rendelkezésedre bocsátom azokat.

E. Z. A fenti üzenet Önnek is szól; terveket azonban nem küldhetek. A berlini pénzcsoportról hallottam valamit, de biztos adatokkal nem rendelkezem. Az elismerést köszönöm és csak annyit fogadjak meg, hogy sem jobbra, sem balra nem megyek ezen fontos kérdésben, hanem haladok az egyenes úton.

Földvár II. Csak méltótlanság beküldeni, szivesen küldjünk. Szeretettelmező leveleiből következtetve a cikkeik megfelel a mi nézetünknek. De ha úgy nem volna is, az audiatur et altera pars elvből kifolyólag akkor is küldjünk.

Censzor: Lapunk mai számban már foglalkozunk az Ön által jelzett fontos kérdéssel. Mi nem hagyjuk pihenni az ügyet egy pillanatra sem.

Ellentálat. Ugyan kérem, vegyük már le a Boda ügyet a napirendről. Örüljünk, hogy a béke helyre állott. De különben is mi nem foglalkozunk a politikával, annál kevésbé van helyünk arra, hogy elcsepegt dolgozzak foglalkozunk.

Béke és áldás. A vers határozottan tehetőség, mivel azonban lapunk nem közül verseket, azt fel nem használhatjuk. Kívételesen megőrizük további rendelkezésig.

Proféta. Bizony-bizony rossz proféta volt, mert éppen az ellenkezőj következett be annak, amit Ön oly biztosan állított. Vannak emberek, akik sohaem okulnak és ezek közé tartozik Ön is. Az Ön által kifigurázott ember most is megmutatta, hogy nem vadászta a népszerűséget. Önzelen, becsületes munkása a köznek és éppen azért mi nem adjuk ki az ellene írott igazságtalan támadást.

Kenesé. Becses levetéren levélben válaszoltam és amint időm engedi, hozzáfogok a kutatáshoz.

O. G. Az illetékes magyarnak dolgozik az említett lapokban, annak kijelentésére azonban, hogy írásával mennyit keres havonként, nem hatalmazok fel bennünket.

W. Szepesbóia. Üdvözet.

R. I. Kassa. Májg vártam az ígért cikkyet. Nem késik akkor sem, ha a jövő számar megérkezik.

Meleg van. Tudtukkal a vágóhídi jéggyártás a napokban megkezdődik.

Uri dívat, kalap és fehérenműi üzlet Bérés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérenműeket és kelen-gyékelt mérték szerint a legzebb kivitelben készit.

6417, 7240 és 9282 sz.
1906.

Pályázati hirdetésny.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a koronázási emlék ünnep alkalmával létesített alapítvány művészeti célra számt 600 koronás ösztöndíjra és az 1906/7. évre pályáza-tot hirdet.

Felhivatnak tehát mindazon, elsősorban debreczeni illetőségű szegényebn sorsu egyének, kik a művészet terén szerzett ismereteiket, tanulmányaikat tovább fejleszteni óhajtják, hogy ezen ösztöndíj elnyerése iránti kérvényeket okmányok kal kellőg felszerelve a polgármesteri hivatalba f. évi augusztus hó 1-én délután 1 óráig annival inkább vétetni nem fognak.

Debreczen, 1906 július 16.

A városi tanács.

9746. sz.
1906.

Bérbeadási hirdetés.

A Piacz-, Csapó-, Péterfia-, Kossuth-utcai, Ondódi és nyomási földöken gyakorolható vadászati jogot árveréseni bérbeadásra a f. 1906 július hó 27. napjának d. e. 10 órája a városház nagytanácsstermében határidőül kitézetvén, arra az érdeklődők meghivatnak.

Debreczen, 1906 július 19.

A városi tanács.